

LA DONA DEL SEGLE XIX

CIÈNCIES SOCIALS

4B

Esther Gallardo Pérez

Alicia Pérez Mejías

Miriam Melina Gamboa Valdez

Wendy Carvajal López

ÍNDEX

• EL PAPER DE LA DONA EN EL MÓN INDUSTRIAL	1
• EL SEGLE XVIII	1
○ El segle XVIII	1
○ Família, casa i feina	1
• EL SEGLE XIX	2
○ L'evolució de la dona al treball	2
○ La dona burgesa	3
○ La dona i els estudis	4
○ Discriminació cap a la dona	4
○ Cap a la igualtat de drets	5
• LA DONA DEL SEGLE XVIII I LA DONA DEL SEGLE XIX	6
• LA DONA DEL SEGLE XIX I L'ACTUAL	7
• REFERÈNCIES	8

EL PAPER DE LA DONA EN EL MÓN INDUSTRIAL

Els estudis històrics han oblidat les dones, tot i que el sexe femení ha representat aproximadament la meitat de la població humana. Excepte alguns personatges notables, gairebé no hi ha hagut constància de l'aportació femenina al procés històric.

Els estudis sobre història de la dona han demostrat que l'experiència col·lectiva de les dones no coincideix sempre amb la dels homes i que els rols o papers socials atribuïts a homes i dones poden variar al llarg de la història. El gènere, que en totes les societats conegudes és un principi bàsic d'organització social que defineix el que és masculí i el que és femení, s'ha introduït com un element nou per a l'anàlisi i la comprensió de la Història.

EL SEGLE XVIII

El segle XVIII

Encara que abans de la revolució les dones ja van plantejar reivindicacions a favor de la igualtat femenina es va haver d'esperar a la Revolució Francesa per a que la veu de les dones comencés a expressar-se de manera col·lectiva. Les dones van utilitzar la Revolució Francesa per a reivindicar-se a més de participar a motins de subsistència. També existien organitzacions de dones que recolzaven la causa. Una dona reivindicava d'aquesta època va ser Olimpia de Gouges que va escriure en 1791 els Drets de la dona i de la Ciutadana. Napoleó Bonaparte va dictar al codi civil que privava a les dones de drets. El contingut d'aquest codi es va expandir per Europa y Estats Units.

Família, casa i feina

En el segle XVIII, tal com passava en els segles anteriors, la casa i la feina estaven estretament lligats. La casa era el lloc on vivien els membres de la família i on es produïa el que es necessitava per a sobreviure.

Al camp, les famílies eren pràcticament autosuficients: obtenien els aliments, fabricaven els estris necessaris per al treball de la terra, confeccionaven els vestits, etc.

A la ciutat, l'estança on vivia la família i els tallers artesanals eren contigus i la vida familiar girava entorn del taller. Això fa que es parli d'un sistema domèstic de producció.

Les dones, a més de cuinar, rentar la roba, cosir i tenir cura dels fills i dels malalts de la família, treballaven en el camp o en els tallers artesanals i de vegades realitzaven algun altre tipus de feina que permetia de millorar les condicions econòmiques de les famílies.

Així, doncs, moltes feien de dides, de bugaderes o de criades de famílies benestants.

Les dones eren les protagonistes de les manufactures tèxtils. Teixir els draps de llana i de lli era feina principalment de dones, i va constituir una important font d'ingressos.

La condició de les dones en la societat continuava determinada per l'estat civil. El matrimoni era una elecció paterna i era, per a les dones, la manera natural de trobar el seu lloc en la societat.

EL SEGLE XIX

L'evolució de la dona al treball

Les dones, a l'època de la revolució ja contribuïen la economia de la família, ja sigui fent treballs domèstics, tasques tèxtils o agrícoles i treballant a les mines. En aquesta època, al procés de industrialització i amb els canvis de les condicions bàsiques de l'època, al procés d'industrialització es van produir canvis a les condicions bàsiques de la vida econòmica i social, el paper de la dona va canviar completament.

La dona era considerada políticament incapaç, qui únicament s'encarregava de la cura dels fills, de feines domèstiques o es trobaven a l'indústria tèxtil. A partir del descobriment de la màquina de vapor a 1789, s'incorpora una innovació que necessita obrers per al seu funcionament; es així que la dona torna a convertir-se en útil per a participar al món laboral. Encara que, les dones seguien sent inferiors als homes, ja que podien treballar a les mines, però cobrant salaris molt més baixos i sotmetent-se a condicions de treball infrahumanes. Aquesta discriminació salarial es justificava argumentant la diferent qualificació i capacitat física d'homes i dones, però el cas és

que la feina de les dones era objecte de segregació, és a dir, es reservava exclusivament per a elles.

Amb extenses hores de treball, les dones cada vegada tenien menys temps per a ocupar-se dels seus fills, ja que no existia el permís per malaltia ni per maternitat; així la vida familiar es va veure molt afectada.

Era comú que, les camperoles pobres s'empressin a cases de famílies més adinerades, però el poc diner que rebien el reservaven o el destinaven a la seva família. A aquest moment es van començar a separar dos àmbits: la llar i el treball. A començament del segle XIX va començar a veure's el treball com a una desviació de la funció que es considerava adequada per a la dona, ser mare i esposa, per això les dones deixaven el seu treball quan es casaven o al tenir el seu primer fill.

Per un costat, les dones adultes, amb majors dificultats econòmiques, no podien deixar el se treball a les mines, a les tasques domèstiques o a l'indústria tèxtil, encara que els seus salaris fossin menors als dels homes.

A Barcelona el 39,2 % dels operaris eren homes, el 39,4% dones i el 21,4%, nens i nenes. Tanmateix les dones s'emportaven el 29,7% dels salaris, els homes el 62,5% i les criatures el 7,8%. Cap al 1850 els tallers i fàbriques de Barcelona tenien un 45% de treballadors, un altre 45% de treballadores i un 10% de mà d'obra infantil.

La dona burgesa

La dona burgesa tenia una vida molt limitada. Eren casades amb homes majors en matrimonis concertats. Eren tancades a casa, quan abans havien ajudat a progressar negocis familiars. No sortien molt i quan ho feien sempre amb companyia. La dona tenia com única ocupació conservar un ambient agradable a casa per al seu marit, qui arribava a casa després d'una dura jornada laboral. Igual que la dona proletària a la dona burgesa també se la considerava inferior, subordinada al poder del home, ja que era un ser inferior, domesticable, dèbil i invàlida. Aquesta invalidesa es va arribar a considerar un culte entre les dones de la classe rica.

Atrapades també dins una roba incòmoda, expulsades dels centres del saber, poques eren les opcions que els quedaven a les dones de aquesta classe social. Va imposar la seva moda i la seva manera de vestir.

La dona burgesa ocupava tot el seu temps en tasques com la pintura, la música i la lectura.

La dona i els estudis

La incorporació de la dona al sistema educatiu, segons la església era una forma de modelar en principis i valors cristians a la família i la llar. L'ingrés de la dona al sistema educatiu no buscava alterar la funció social de aquesta mateixa: Buscava fonamentalment l'alfabetització y domesticació de la dona, per millorar les tasques de la llar i la família. La seva educació, en cas de haver-hi, tenia que estar orientada a la seva missió en la vida.

Discriminació cap a la dona

La ciència va tenir un paper determinat a l'hora de racionalitzar i legitimar el paper assignat a les dones en la societat. Els metges van insistir a definir les dones com a éssers totalment subjectes al seu sistema reproductiu; per exemple, s'afirmava que la matriu estava connectada amb el sistema nerviós central i que les impressions sobre el sistema nerviós podien afectar el fetus. Es considerava, també, que la dona estava dominada per les emocions i el sistema nerviós, i els homes per les qualitats intel·lectuals. D'aquesta manera, les dones tenien una naturalesa més irritable i eren més propenses a la histèria que els homes. Per això i perquè el seu cos era més dèbil, era natural que depenguessin de l'home. Malgrat l'aparent contundència dels arguments culturals i científics clarament androcèntrics i la dura realitat de les dones, no es va aconseguir d'apaivagar completament la capacitat de resposta de les dones ni tampoc de frenar el procés de conscienciació sobre la marginació que patien. Les dones van participar en diferents moviments socials i polítics durant el segle XIX van participar en els orígens del moviment obrer, com, per exemple, demanant augment de sou en el sector tèxtil l'any 1843, o durant la vaga general de l'any 1855, reclamant el dret d'associació. També van participar en la primera manifestació del Primer de Maig, dia de la classe treballadora, l'any 1890 a Barcelona, portant els seus fills i filles. Teresa Claramunt i altres dones van estar preparant el Primer de maig de 1891, i en arribar el moment, unes 5.000 dones es van declarar en vaga per poder assistir a la

manifestació. En les assemblees que van fer aquestes dones, van tenir la idea de crear associacions de treballadores a les quals els homes podien assistir, però no podien estar a l'administració i direcció, per defugir el control per part dels homes. Desgraciadament aquestes no es van arribar a crear.

Cap a la igualtat de drets

Les dirigents sufragistes pioneres ja havien abandonat la lluita política a començament del segle XX, i es va iniciar una revisió de les idees que van servir de base al sufragisme. Algunes associacions van continuar lluitant per obtenir millores puntuals, però, en general, el moviment va perdre unitat en veure com s'havia satisfet la principal reivindicació i en iniciar-se algunes tímides reformes de la legislació, que eren menys discriminatòries amb les dones. El dret de vot, a mesura que es va anar aconseguint, va deixar de ser una reivindicació, i el feminisme va perdre protagonisme com a moviment social.

Alguns signes externs, com ara l'ús de vestits més lleugers, o el fet que les dones fumessin o conduïssin, semblaven indicar que alguna cosa havia canviat en la condició social de les dones.

Després del parèntesi de la Segona Guerra Mundial, es va imposar un nou model cultural que insistia a recloure les dones a la llar. Les polítiques a favor de la natalitat impulsades pels Estats per superar les pèrdues demogràfiques també hi van influir.

Durant la postguerra, en els països capitalistes més desenvolupats es va anar produint de mica en mica la incorporació de les dones al món laboral i a l'àmbit públic. Aquest fenomen va provocar una lenta però profunda transformació en la distribució dels papers assignats a les dones i als homes. Aquest procés va culminar en una segona onada de feminisme que va radicalitzar les posicions i ha marcat l'evolució de la societat fins a l'actualitat.

LA DONA DEL SEGLE XVIII I LA DONA DEL SEGLE XIX

Segle XVIII	Segle XIX
<ul style="list-style-type: none">• Considerada inferior al home sense importar el seu càrrec• Subordinada al home (pare, marit)• Posició de mare• Dedicada a la agricultura• Aspiracions mínimes• Determinades pel seu estat civil• Sense escolarització	<ul style="list-style-type: none">• Considerada políticament incapaç• Incorporada al mundo laboral• Idees revolucionaries• Formació escolar mínima• Doble jornada (casa i indústria)

LA DONA DEL SEGLE XIX I L'ACTUAL

Segle XIX	Actualitat
<ul style="list-style-type: none">● Considerada políticament incapaç● Condiciones de treball un 60% pitjors● Formació escolar inferior● Rol de mare● Salariis un 50% inferiors● Increment de la seva incorporació al món laboral	<ul style="list-style-type: none">● Políticament capaç● Condiciones de treball parcialment similars● Formació escolar igualitària● Eliminació del rol de dona de llar● Major incorporació al món laboral● Salariis "suposadament" igual al dels homes.

REFERÈNCIES

1. <http://www.iesmontilivi.net/arees/Ciencies%20Socials/web/2Bat/HistoriaComuna/apunts/00General/condiciodona.pdf>
2. <http://html.rincondelvago.com/la-mujer-desde-el-siglo-xviii-hasta-el-xx.html>
3. <http://larevolucionindustrialmekhi.blogspot.com.es/2012/10/el-rol-de-la-mujer.html>
4. http://www.academia.edu/2609981/Las_mujeres_y_el_trabajo_hacia_fines_del_siglo_XIX_y_principios_del_XX
5. <http://es.scribd.com/doc/17039811/2/La-mujer-burguesa>
6. <http://www.iesmontilivi.net/arees/Ciencies%20Socials/web/2Bat/HistoriaComuna/apunts/00General/condiciodona.pdf>
7. http://www.xtec.cat/~cgonza2/PRIMER%20BACHILLERAT/T2%20epoca%20revoluciones/1%20revolucio_industrial.html#consociales
8. <http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2010/12/04/el-llarg-cami-cap-a-la-igualtat-de-la-dona-els-antecedents-del-feminisme-en-el-segle-xix/>